

Geometria Obliczeniowa

Prof. dr hab. inż. **Łukasz Madej**

Mgr inż. **Daniel Bachniak**

Katedra Informatyki Stosowanej i Modelowania

Wydział Inżynierii Metali i Informatyki Przemysłowej

Budynek B5
p. 716

lmadej@agh.edu.pl
home.agh.edu.pl/lmadej

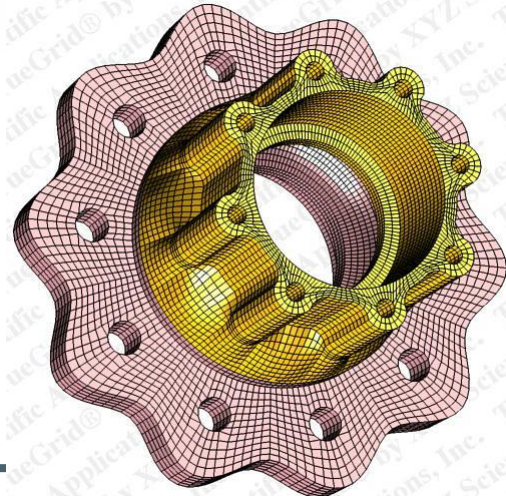
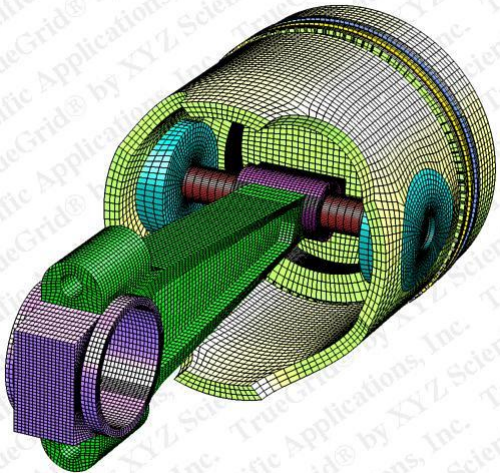
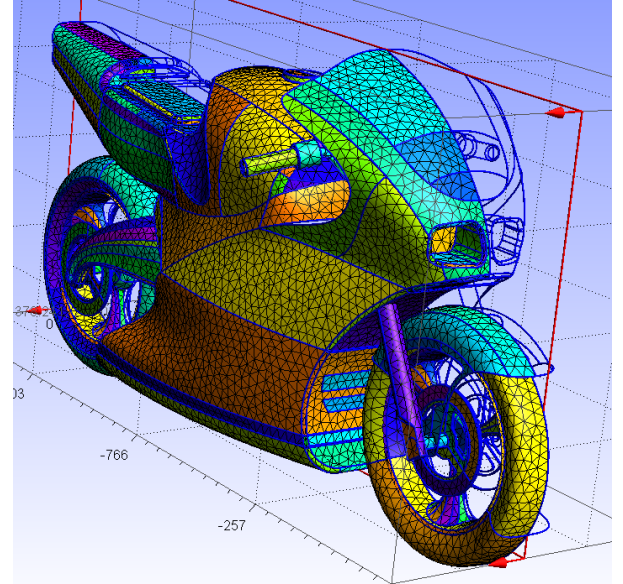
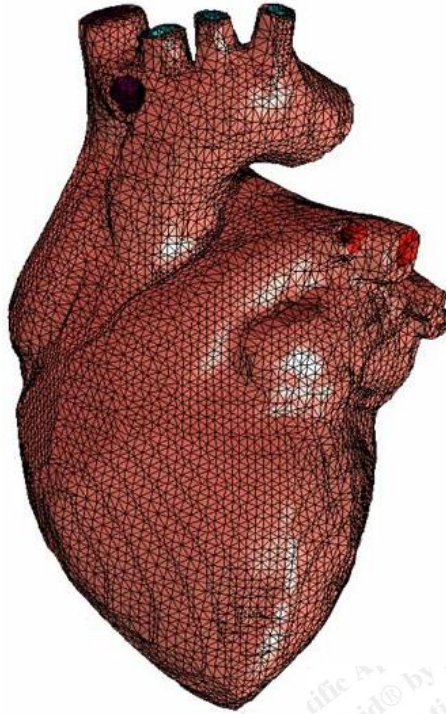
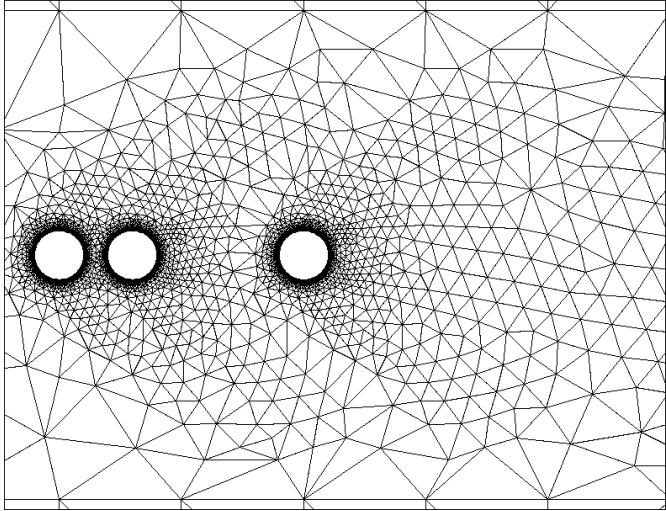

Dyskretyzacja obszaru – siatki elementów skończonych

Pojawienie się siatek jako sposobu dyskretyzacji przestrzeni było połączone z pierwszymi próbami rozwiązywania cząstkowych równań różniczkowych metodami numerycznymi.

Początkowo tworzenie siatek było traktowane jedynie jako żmudny etap będący niewielką częścią zawiłego procesu komputerowych obliczeń cząstkowych równań różniczkowych metodami różnic skończonych lub elementów skończonych.

Z czasem generowanie siatek ewoluowało czerpiąc równocześnie z innych nauk jak matematyka i informatyka, i w rezultacie zaczęło się stawać dziedziną samą w sobie.

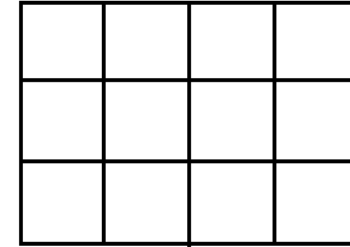
Zbieżność - stopniowe zanikanie różnic pomiędzy wynikami uzyskiwanymi na różnych siatkach w miarę ich zagęszczania. Odwrotne zachowanie się wyniku nazywa się rozbieżnością.

Z matematycznego punktu widzenia zbieżność oznacza, że w miarę zagęszczania siatki wynik obliczeń staje się mniej zależny od siatki. To może (ale nie musi!) oznaczać zbliżanie się wyniku przybliżonego do wartości dokładnej.

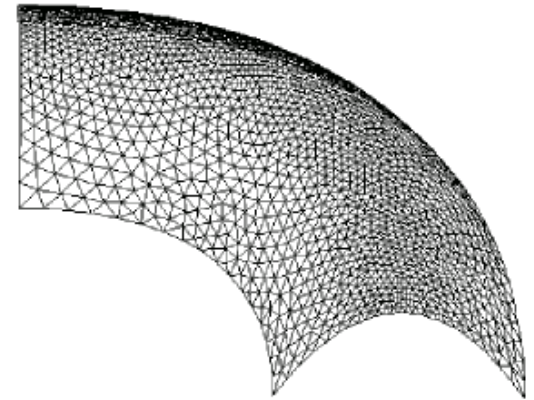
Rozbieżność - oznacza, że rozwiązanie jest bardzo niedokładnym a czasem zupełnie fizycznie bezsensownym w całym modelu lub (najczęściej) w jego części.

Siatki Strukturalne - to siatki o regularnym kształcie elementów

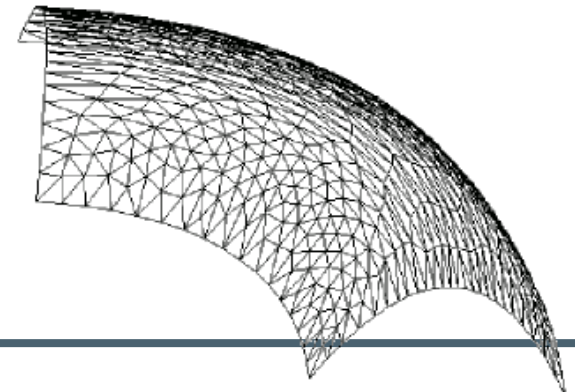

Siatki Niestukturalne - to siatki o nieregularnym kształcie elementów

Siatki Izotropowe - to siatka której elementy są względnie jednorodne we wszystkich kierunkach

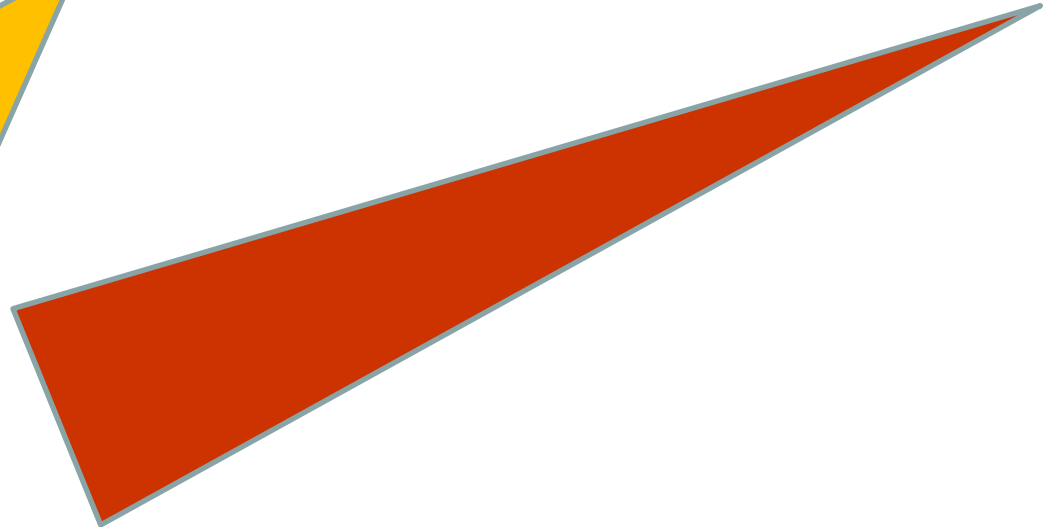
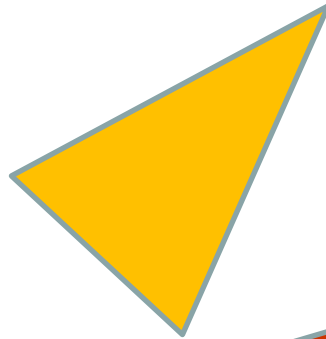
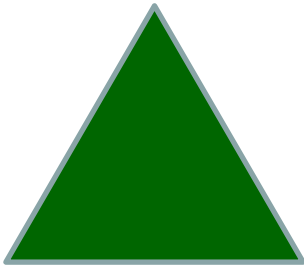
Siatki Anizotropowe - to siatka której elementy są rozciągnięte w określonych kierunkach w określonym stopniu

Jakość elementów skończonych

Współczynnik jakości - w przybliżeniu jest to iloraz długości najdłuższego boku/krawędzi do najkrótszego.

Dopuszczalny zakres wartości od **1** (element o doskonałym kształcie) do **5** (już mocno zniekształcony). Narzędzie to można używać do oceny jakości siatek składających się z dowolnych elementów

Kształt domeny obliczeniowej

wierzchołki:
współrzędne x,y,z

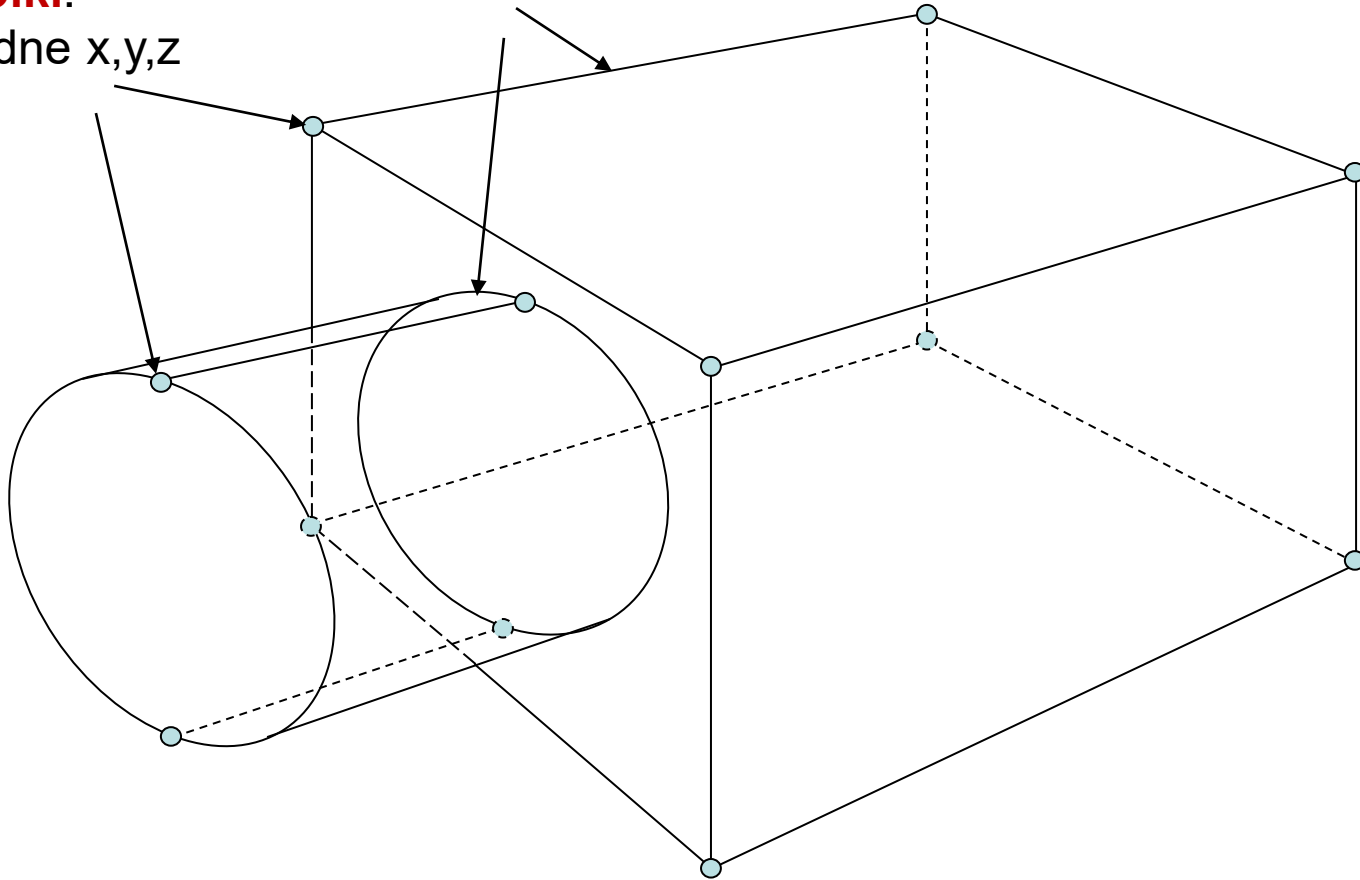

Kształt domeny obliczeniowej

wierzchołki:
współrzędne x, y, z

brzezi/granice: ograniczone przez 2
wierzchołki

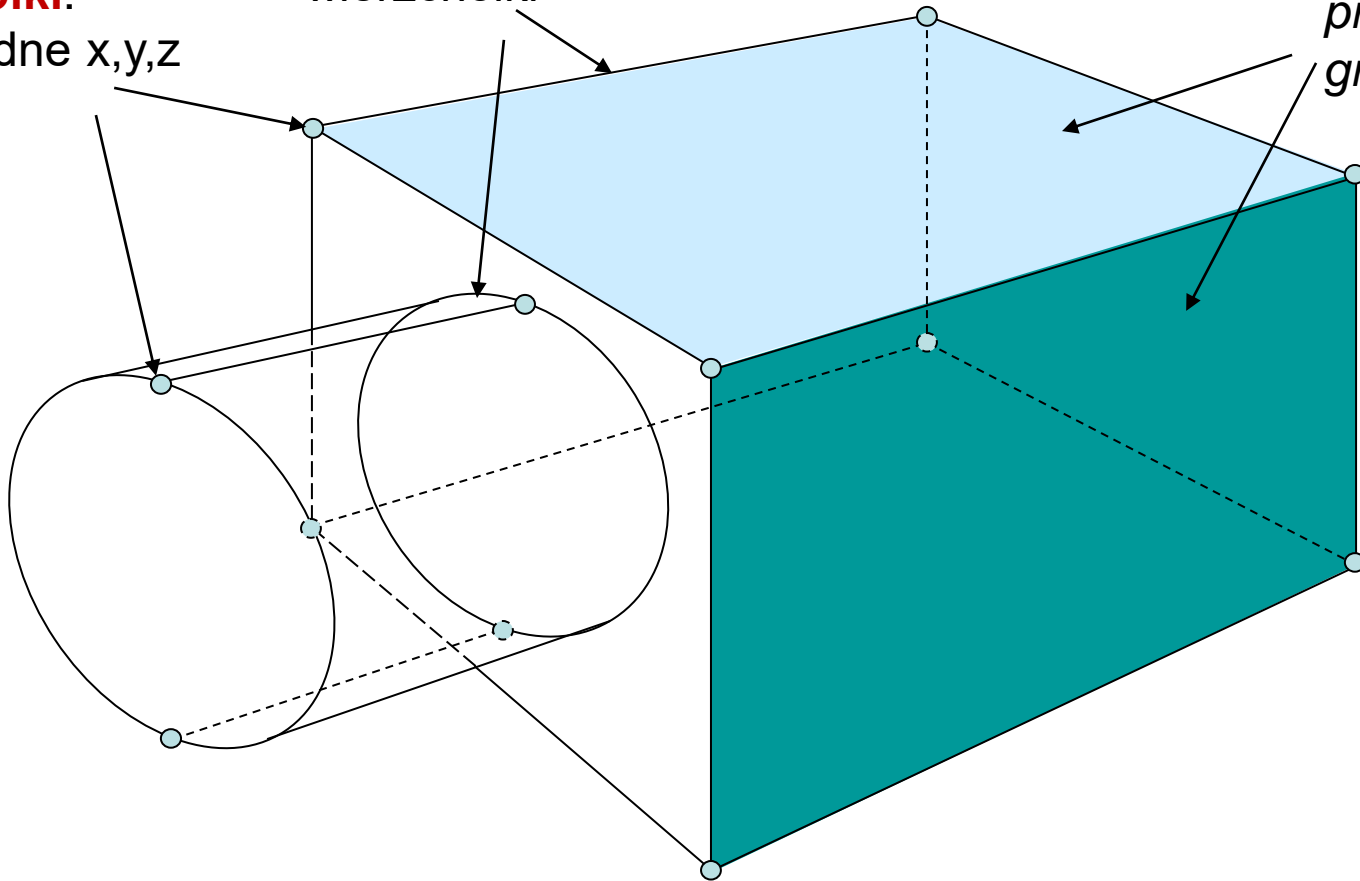

Kształt domeny obliczeniowej

wierzchołki:
współrzędne x, y, z

brzegi/granice: ograniczone przez 2
wierzchołki

ściany:
ograniczone
przez brzegi/
granice

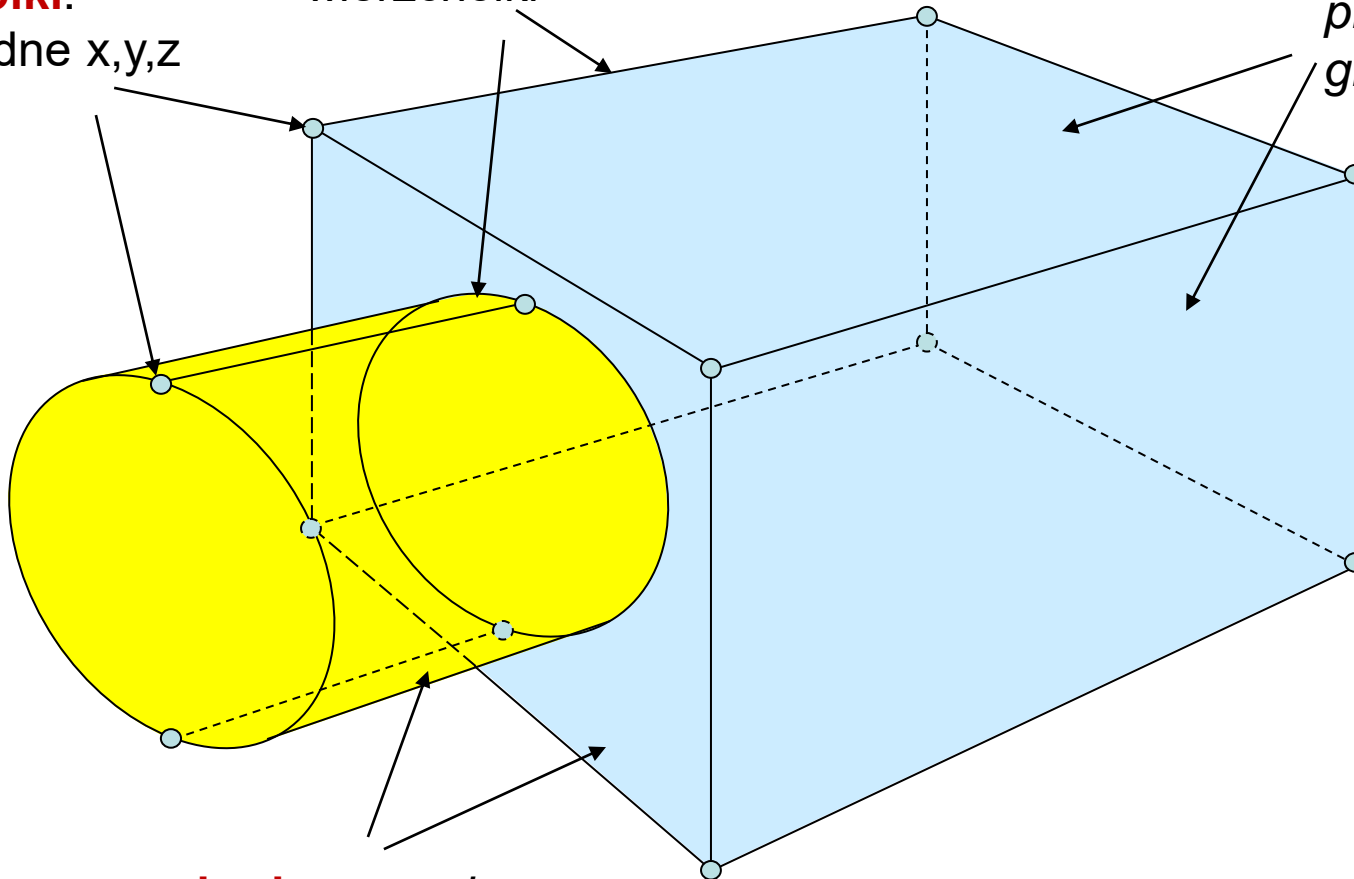

Kształt domeny obliczeniowej

wierzchołki:
współrzędne x, y, z

brzegi/granice: ograniczone przez 2
wierzchołki

ściany:
ograniczone
przez brzegi/
granice

bryły: ograniczone przez
ściany

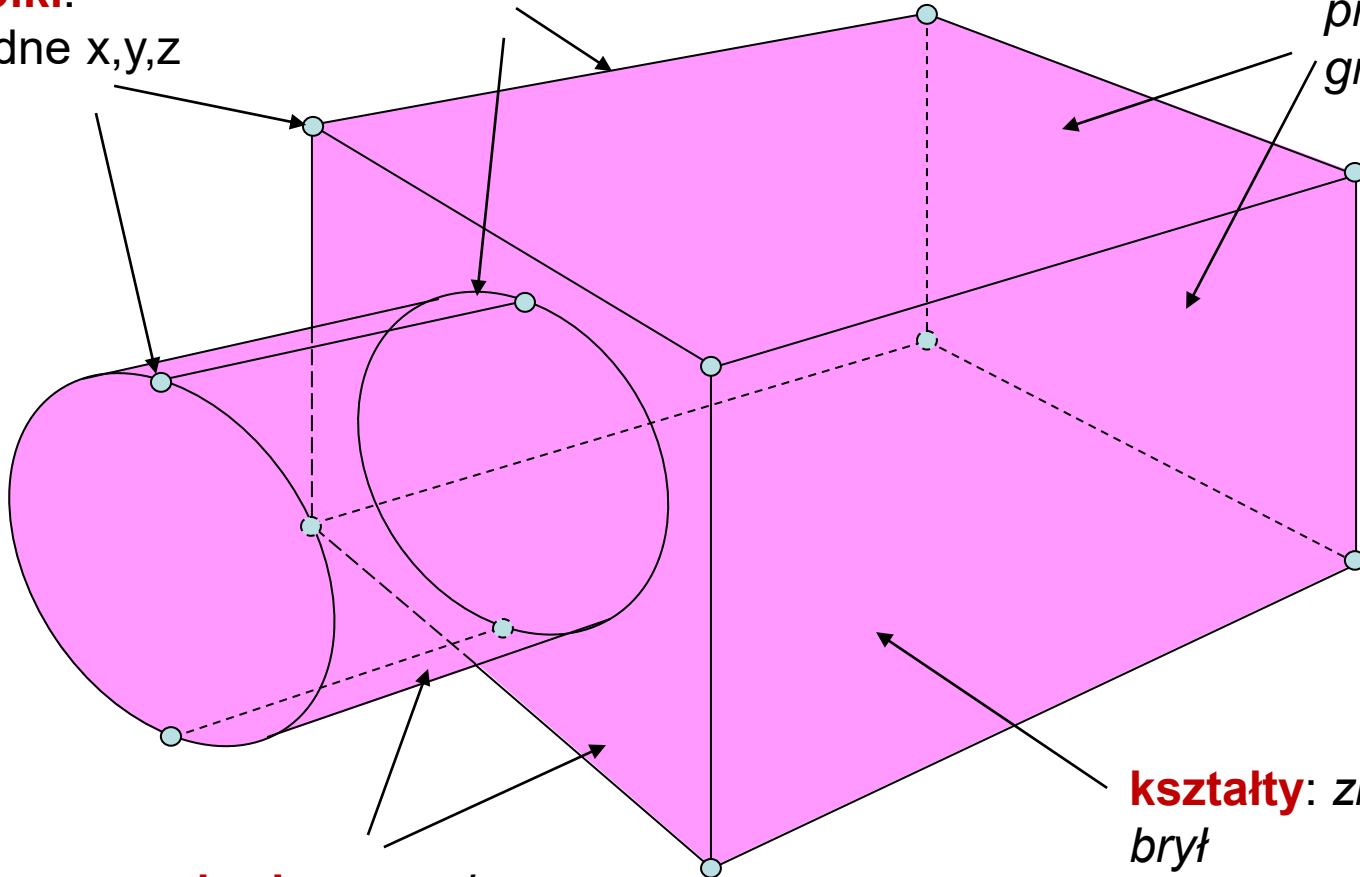

Kształt domeny obliczeniowej

wierzchołki:
współrzędne x,y,z

brzegi/granice: ograniczone przez 2
wierzchołki

ściany:
ograniczone
przez brzegi/
granice

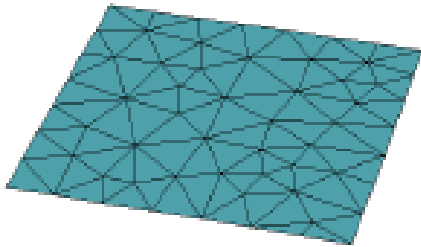

bryły: ograniczone przez
ściany

kształty: zbiór
brył

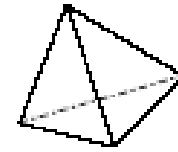
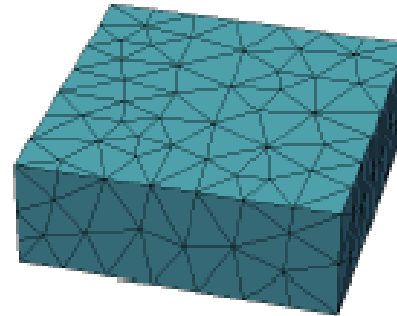

Elementy skończone

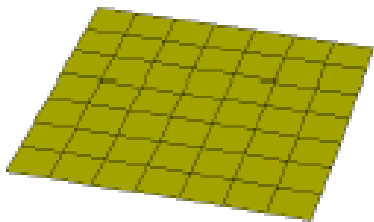
Trójkąt

Tri

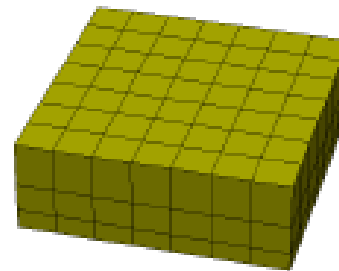
Czworościan

Tet

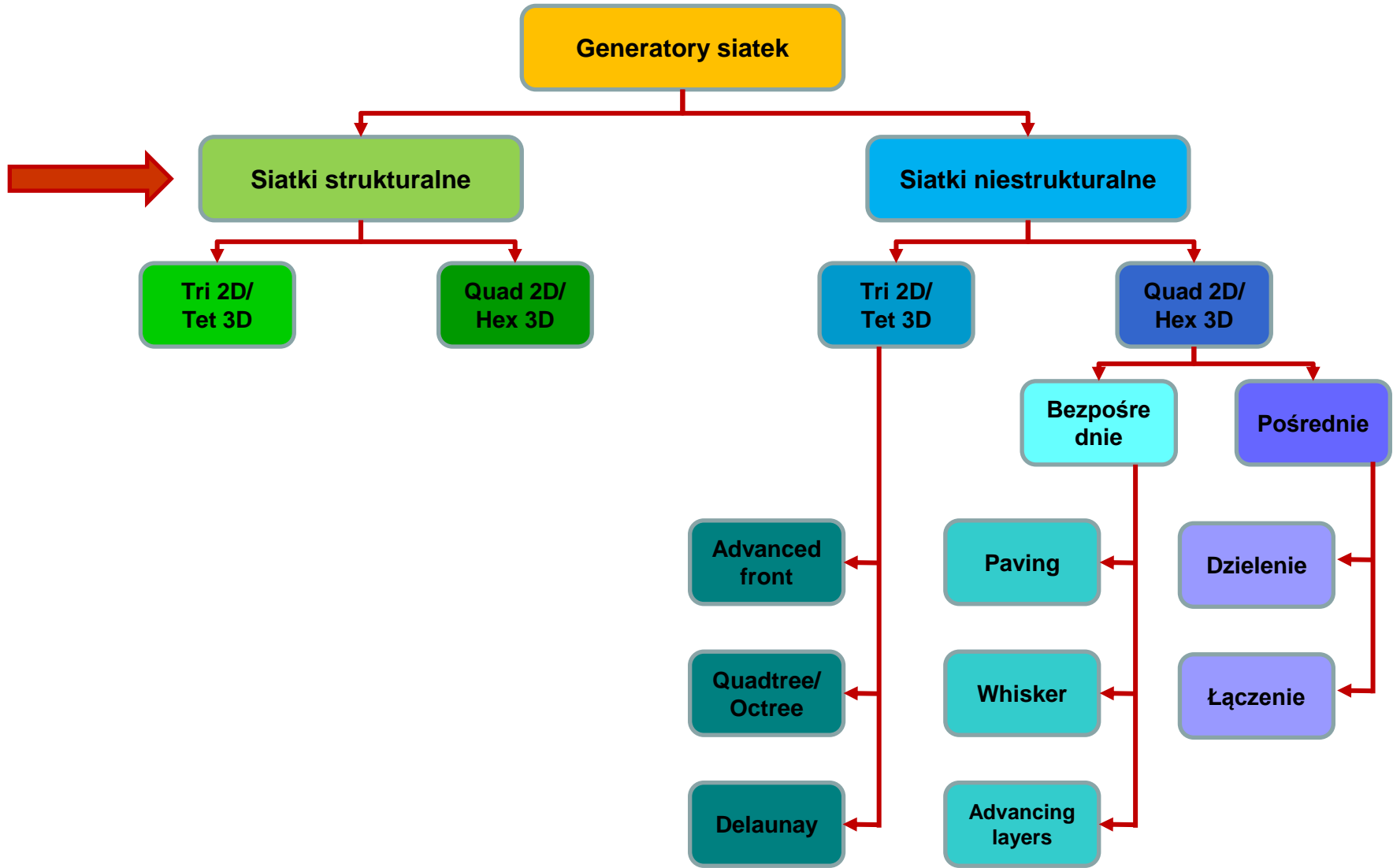
Prostokąt
Czworokąt

Quad

Sześciościan
"Cegła"

Hex

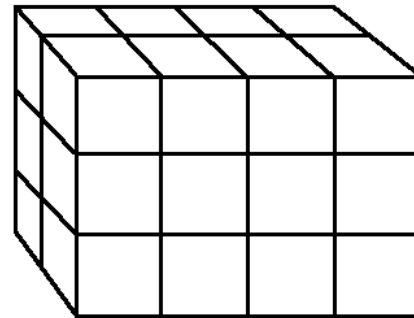
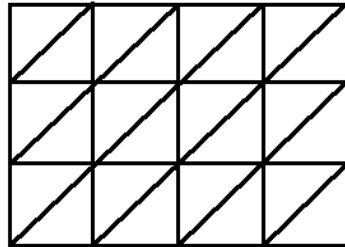
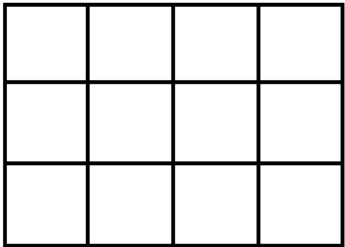

Siatki strukturalne

Początki tworzenia siatek sięgają lat sześćdziesiątych, kiedy to na potrzeby metody różnic skończonych dyskretyzowano zazwyczaj nieskomplikowane prostokątne obszary.

Obszar pokrywano dwiema wzajemnie prostopadłymi rodzinami prostych.

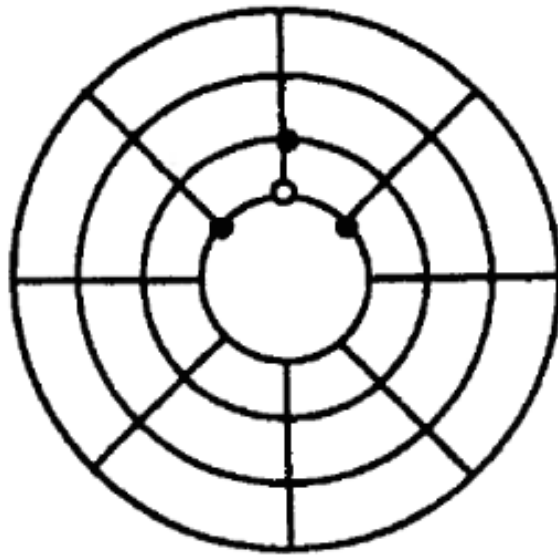
Charakterystyczna dla siatek strukturalnych jest stała ilość krawędzi incydentalnych dla każdego węzła wewnętrznego.

Siatki strukturalne

Stosując różne systemy współrzędnych, takie jak **biegunowy**, **eliptyczny**, **cylicydryczny**, **sferoidalny**, można uzyskać siatki pokrywające bardziej skomplikowane obszary jak np. cylinder.

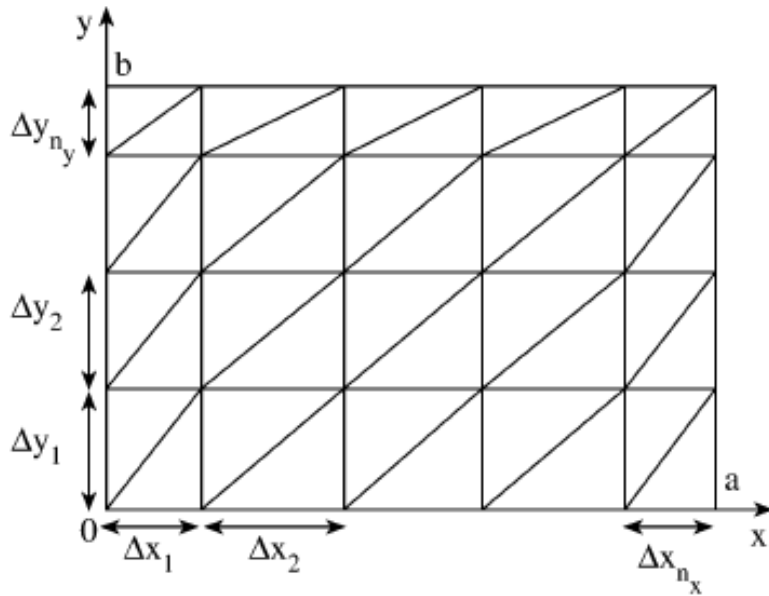
Siatki budowane w ten w oparciu o różne systemy współrzędnych zachowują te same właściwości co siatki budowane w układzie **kartezjańskim**.

Generator siatek strukturalnych

Prostokątny region rozwiązania ma wymiary **a × b**

Cel - podział regionu na elementy prostokątne, z których każdy następnie zostanie podzielony na dwa elementy trójkątne.

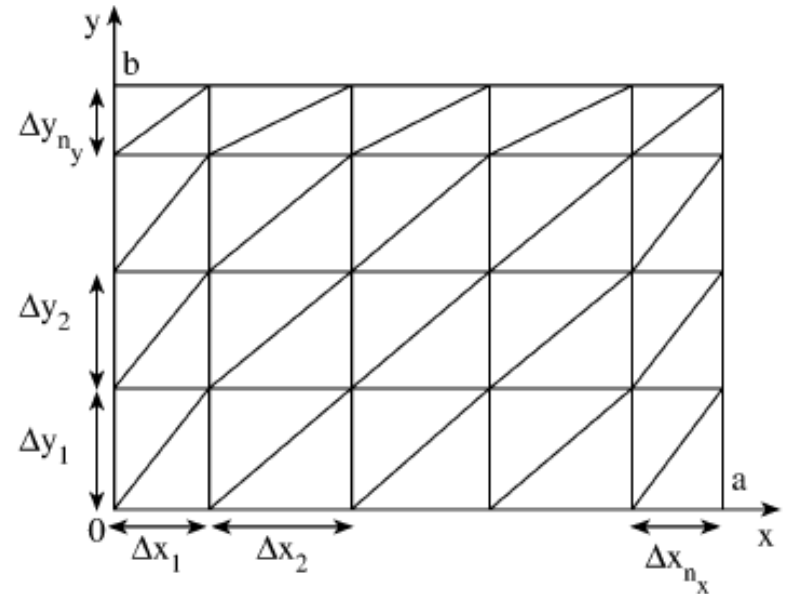

Siatki strukturalne

Przyjmijmy, że n_x i n_y są liczbami podziałów w kierunkach x i y . Całkowite liczby elementów n_e i węzłów n_d są:

$$n_e = 2n_x n_y$$

$$n_d = (n_x + 1)(n_y + 1)$$

Siatki strukturalne

Jeśli kolejność numerowania węzłów biegnie od lewej do prawej wzdłuż poziomych rzędów i od dołu ku górze wzdłuż pionowych rzędów, to pierwszym węzłem jest początek układu (0,0).

Następny węzeł otrzymamy gdy $x \rightarrow x + \Delta x_1$ a $y = 0$ pozostaje niezmienny.

Następny węzeł ma $x \rightarrow x + \Delta x_2$, $y = 0$, i tak dalej aż Δx_i zostaną wyczerpane.

Następny, drugi poziomy rząd rozpoczyna się od $x = 0$, $y \rightarrow y + \Delta y_1$ i x rośnie dopóki nie wyczerpią się Δx_i . Powtarzamy proces aż do osiągnięcia ostatniego węzła $(n_x + 1)(n_y + 1)$ tzn., kiedy Δx_i i Δy_i są wyczerpane jednocześnie.

Prezentowana procedura pozwala na generację **jednorodnej** i **niejednorodnej** siatki. Siatka jest jednorodna jeżeli wszystkie Δx_i są równe i wszystkie Δy_i są równe; w przeciwnym przypadku jest **niejednorodna**.

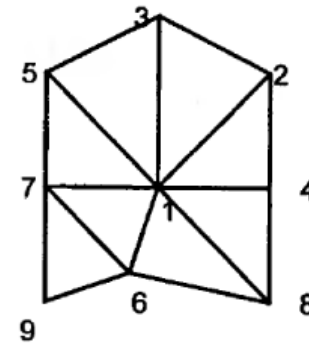

Siatki niestrukturalne

Siatki niestrukturalne są to siatki o nieregularnej topologii.

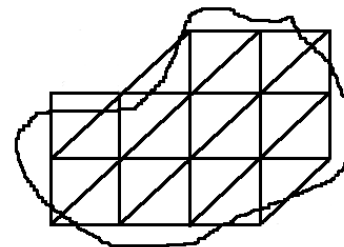
Siatki niestrukturalne mogą być budowane z elementów o różnej wielkości i różnym kształcie. Elementy te mogą się dowolnie łączyć.

Dla siatek niestrukturalnych wymagana jest dodatkowa tablica nazywana **tablicą (macierzą) połączeń**, gdzie zapisane są informacje, który element składa się z jakich punktów.

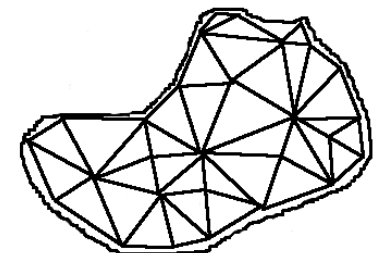

Element, Nodes
1 1, 5, 7
2 1, 4, 2
3 1, 2, 3
4 1, 3, 5
5 1, 7, 6
6 1, 6, 8
7 1, 8, 4
8 7, 9, 6

Siatki niestrukturalne dzięki swojej elastycznej budowie potrafią znacznie dokładniej odzwierciedlać kształt badanego obszaru

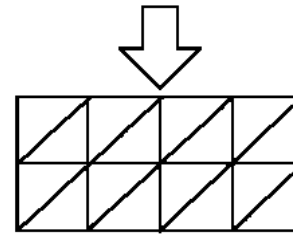
siatka strukturalna

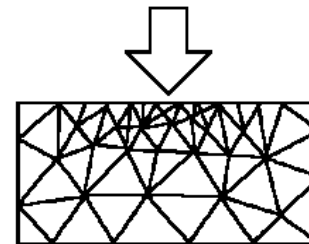
siatka niestrukturalna

Siatka niestructuralna pozwala również na skoncentrowanie relatywnie małych elementów w miejscach gdzie spodziewane są duże zmiany badanych parametrów.

siatka strukturalna

siatka niestructuralna

Trzy najpopularniejsze podejścia do generowania siatek niestructuralnych to:

- **metoda postępującego frontu (AFM),**
- **triangulacja Delaunay'a,**
- **algorytmy oparte na metodzie Octree.**

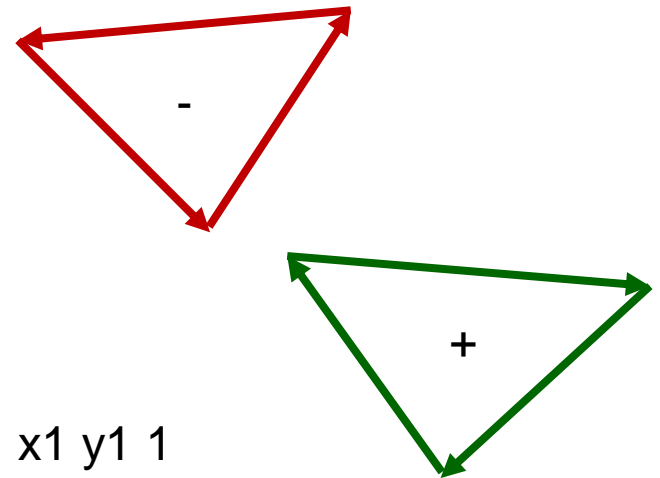

Trójkąt uporządkowany to trójkąt, którego wierzchołki są uporządkowane w określony sposób. Boki trójkąta uporządkowanego są wektorami, z których każdy zaczepiony jest w grocie poprzedniego punktu.

Pole i skrętność trójkąta można obliczyć z wyznacznika macierzy:

$$\begin{aligned} \det &= x_1*y_2 + x_2*y_3 + x_3*y_1 - x_2*y_1 - x_3*y_2 - y_3*x_1 = \\ &= (x_1-x_3)*(y_2-y_3) - (x_2-x_3)*(y_1-y_3) \end{aligned}$$

$$\text{Pole} = 0.5*|\det|$$

$$\begin{matrix} x_1 & y_1 & 1 \\ x_2 & y_2 & 1 \\ x_3 & y_3 & 1 \end{matrix}$$

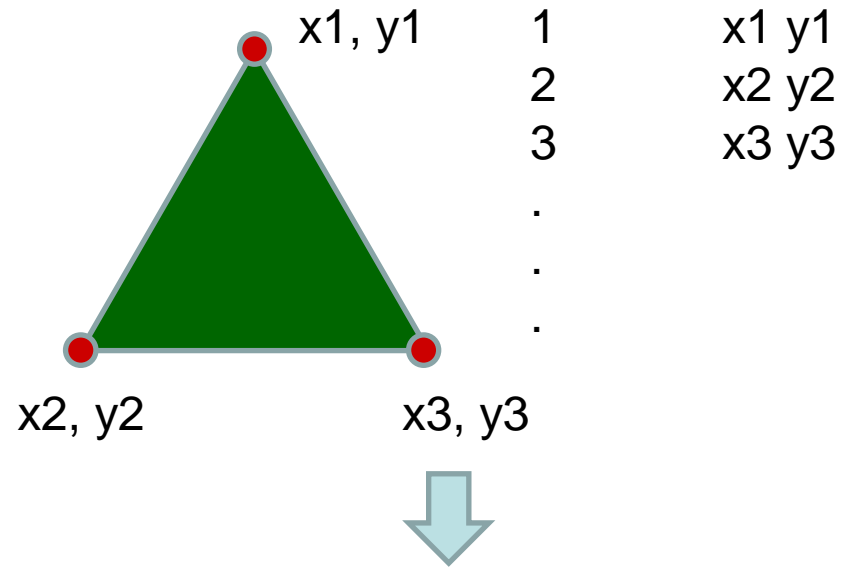
Dodać dyskusję jak obliczyć skrętność

Siatka elementów skończonych:

- Numer + Współrzędne węzłów

6620,	2.12756,	16.4773,	18.7818
6621,	7.98192,	21.5227,	30.8913
6622,	5.44647,	22.127,	27.0765
6623,	7.57853,	44.9553,	13.3031
6624,	7.5389,	40.466,	18.334
6625,	1.57167,	35.6663,	31.2643
6626,	3.0074,	0.9926,	39.2
6627,	1.43982,	24.0714,	38.4431
6628,	2.73239,	18.2973,	16.705
6629,	7.72112,	13.5814,	30.4989
6630,	6.13026,	29.8731,	6.71123

- Numer + numery węzłów

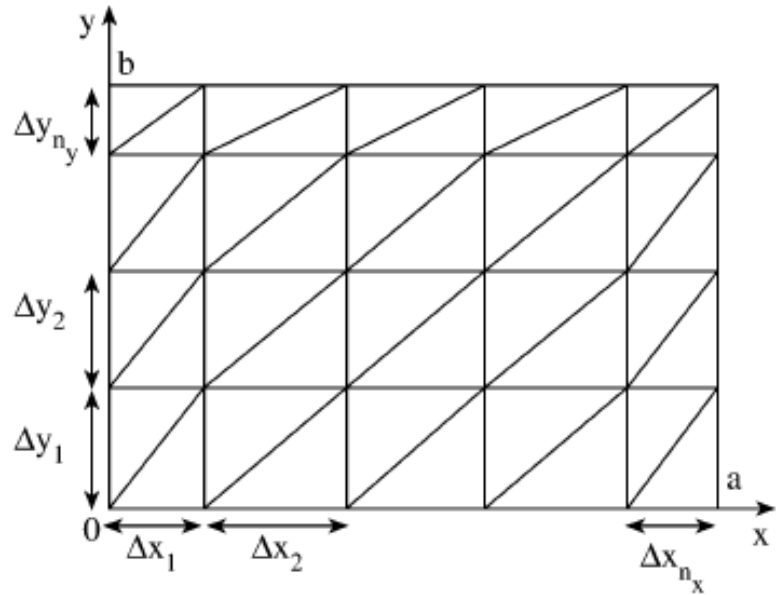
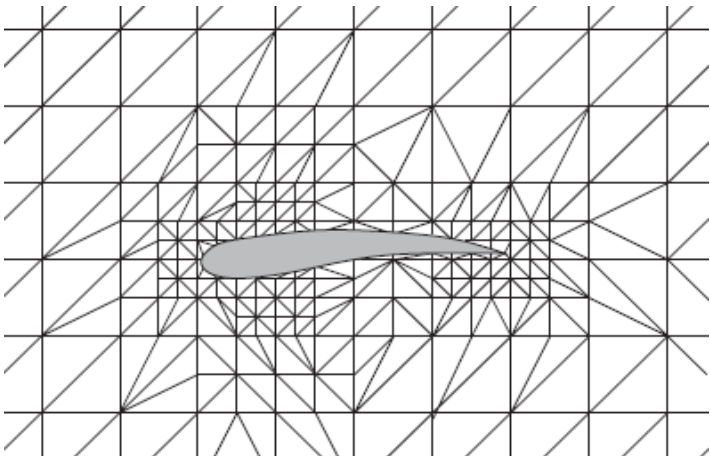
```
*Element, type=C3D4
1, 7012, 7160, 7479, 6194
2, 2588, 6995, 6720, 7091
3, 2053, 2041, 1642, 2040
4, 5046, 460, 459, 1080
5, 5565, 761, 757, 4048
6, 6972, 6172, 6145, 6710
7, 2932, 7590, 2909, 2488
8, 909, 1261, 1269, 910
9, 1059, 1432, 1060, 1055
```

1	1	2	3
.	.	.	.

1. Siatka strukturalna
2. Siatka Quadtree
3. Wygładzanie siatki Quadtree

Wykład: czas godzina. Rozszerzyć.